

Miljøgodkendelse

Af minkfarmen

Ugiltvej 591, 9800 Hjørring

Udvidelse fra 53,88 DE til 73,55 DE

Husdyrgodkendelsesloven § 11
Dato for gyldighed: 26. maj – 2016
Journalnummer 09.17.17-P19-7-15

Indholdsfortegnelse

1	Miljøgodkendelsens omfang	3
1.1	Resumé	3
1.2	Offentlighed.....	4
1.3	Klagevejledning	4
1.4	Gyldighed.....	5
1.5	Meddelelsespligt.....	5
1.6	Revurdering af miljøgodkendelsen	5
1.7	Godkendelsens indhold og vurderinger	5
2	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	6
2.1	Nye og eksisterende anlæg på ejendommen	6
3	Husdyrholdet og produktionsforhold	7
3.1	Husdyrholdet og staldanlæg.....	7
3.2	Fodring	8
4	Gødningstyper og -håndtering	9
4.1	Husdyrgødning	9
4.2	Fosforindhold i husdyrgødningen	10
5	Gener fra husdyrbrugets anlæg	11
5.1	Lugt	11
5.2	Fluer og skadedyr.....	12
5.3	Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner	13
5.4	Transport.....	13
6	Bedriftens påvirkninger af natur og miljø.....	14
6.1	Ammoniakfordampning og naturområder	14
6.2	Udbringningsarealer	15
6.3	Fjord og hav.....	16
6.4	Grundvand	17
7	Egenkontrol, management og alternative løsninger	18
7.1	Management og egenkontrol.....	18
7.2	Alternative løsninger.....	19
8	Bilag	20
Bilag 1.	Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)	20
Bilag 2.	Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre	22
Bilag 3.	Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder	23
Bilag 4.	Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav	29
Bilag 5.	Notat om Standardsædskeer og referencesædskeer	31

1 Miljøgodkendelsens omfang

1.1 Resumé

Kirsten Holgaard, Ugiltvej 591, 9800 Hjørring har ansøgt om en miljøgodkendelse¹ af sin ejendom og heri en udvidelse fra 53,88 DE² i mink, chinchillaer og heste til 73,55 DE i mink, chinchillaer og heste.

I forbindelse med udvidelsen ombygges en eksisterende bygning til mink.

Den ansøgte ejendom har CVR nr. 32900143. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse i bilag 1, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår. Desuden omfatter miljøgodkendelsen alle dyrkningsarealer tilknyttet samme CVR nr.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem første gang den 17. august 2015.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse i henhold til de gældende regler³. Godkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*)
- Gødningsrenderne (*vilkår 3.1.1 - 3.1.3*)
- Tildeling af halm (*vilkår 3.1.4*)
- Husdyrholdets sammensætning og staldsystemer (*vilkår 3.1.5*)
- Fodring (*vilkår 3.2.1*)
- Pumpning af gylle fra beholder til gyllevogn (*vilkår 4.1.1*)
- Forskrift for olie og kemikalier (*vilkår 4.1.2*)
- Rensning under burene (*vilkår 5.1.1*)
- Driftsjournal for fluebekæmpelse (*vilkår 5.2.1*)
- Sædskifte (*vilkår 6.3.1*)
- Yderligere efterafgrøder i sædskiftet (*vilkår 6.3.2*)

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her:

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

² De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen - Bek. nr. 853 nr. 30.06.2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. - med efterfølgende ændringer.

³ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer og vilkår vedr. fodring er overholdt, skal gødningsregnskabet kunne forevises.
- Når kommunen på tilsyn forlanger det, skal eventuelle afvigende værdier i gødningsregnskabet i forhold til standardværdier kunne dokumenteres ved f.eks. indlægssedler fra fodercentralen, foderplaner eller lignende.
- Til dokumentation for, at vilkår vedr. sædskifter og efterafgrøder er overholdt skal opbevares: gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen m.v..
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i denne godkendelse.

1.2 Offentlighed

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 25. april 2016 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger.

Der indkom ingen bemærkninger til udkastet.

1.3 Klagevejledning

Ansøger selv kan klage over kommunens afgørelse – dvs. denne godkendelse – indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

Klagen skal indsendes til Natur- og Miljøklagenævnet via Klageportalen, som der findes et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klagen skal være modtaget senest den 23. juni kl. 23.59.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver et gebyr på 500 kroner. Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen.

Afgørelsen kan godt tages i brug, selvom der klages over den – med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet og under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Udnyttes en afgørelse, der er klaget over, sker det for egen regning og risiko. Natur- og Miljøklagenævnet har også mulighed for at ændre eller ophæve en afgørelse på baggrund af en klage.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4 Gyldighed

Vilkår:

1.4.1 Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 2 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis dyreholdet ikke er fuldt udvidet inden fristens udløb, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke er udnyttet.

Godkendelsen til udvidelse af dyreholdet følger kontinuitetsprincippet jf. § 33 stk. 3 i husdyrbrugsloven regnet fra afslutning af bygge- og anlægsarbejdet.

1.5 Meddelelesespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår⁴.

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare.

1.6 Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse og eventuelle tillæg skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering⁴. Den første regelmæssige vurdering af denne miljøgodkendelse skal dog foretages, når der er gået 8 år.

1.7 Godkendelsens indhold og vurderinger

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet i afsnit 1.1

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi (Best Available Techniques). BAT er berørt i flere af de følgende afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EU-direktivets krav herom. Der skal redegøres for BAT på følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management.

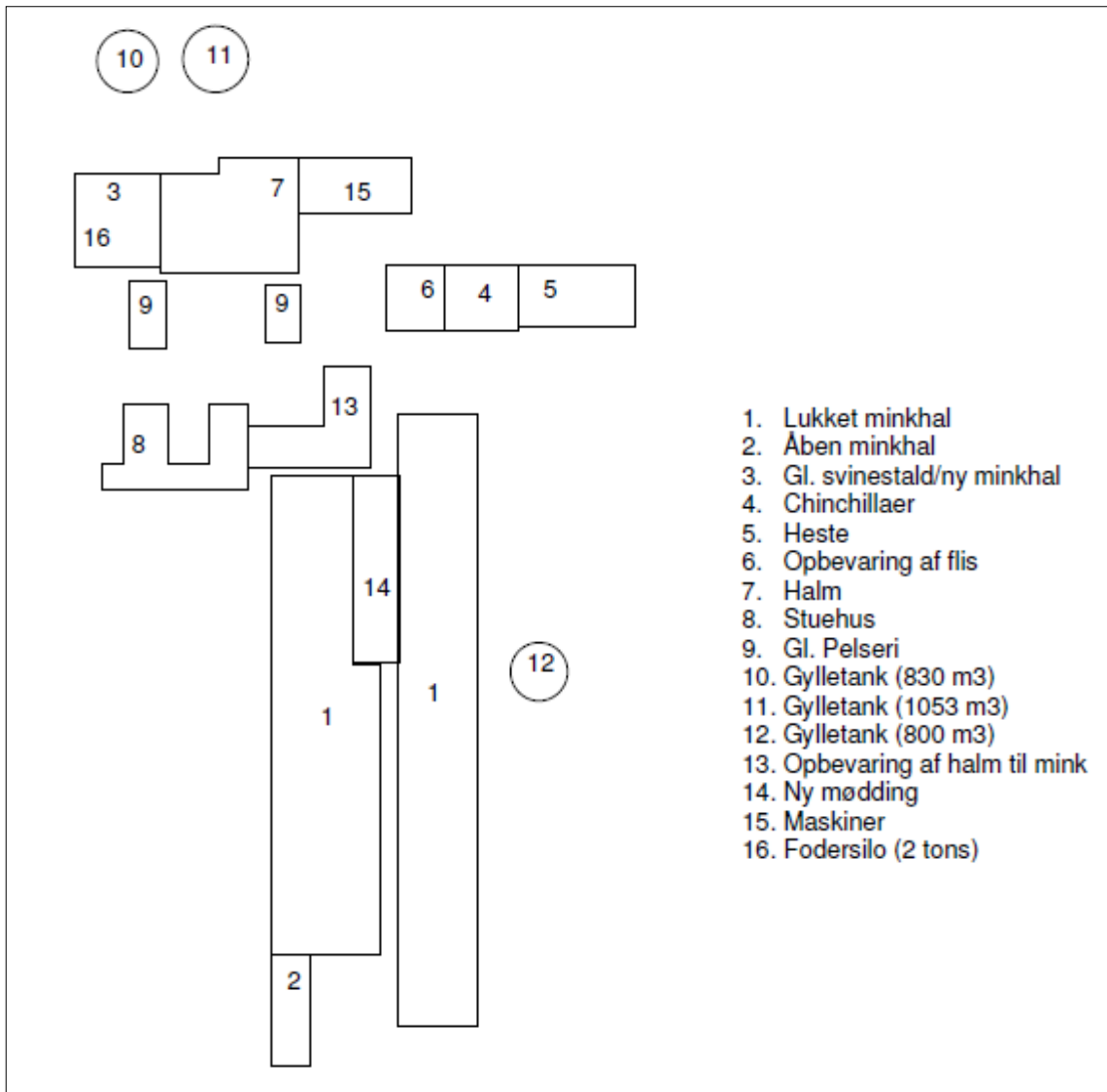
⁴jf. Bekendtgørelsenr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

2.1 Nye og eksisterende anlæg på ejendommen

Der skal ikke opføres nye bygninger. Den ansøgte udvidelse finder sted i de eksisterende stalde. Den større mængde husdyrgødning, er der plads til i det/de eksisterende opbevaringsanlæg.

Anlægstegning

Da der ikke opføres nye bygninger eller større anlæg i forbindelse med projektet, har kommunen ikke foretaget nogen vurdering af byggeriets påvirkning af landskabet, eventuelle fredninger og beskyttelseslinjer og eventuelle retningslinjer i kommuneplanen.

3 Husdyrholdet og produktionsforhold

3.1 Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

- 3.1.1 I de eksisterende åbne minkhaller skal der, når renderne skiftes, indsættes render på mindst 36 cm.
- 3.1.2 I de nye minkhaller, skal der være gødningsrender med en bredde på mindst 36 cm.
- 3.1.3 Alle gødningsrender skal tømmes mindst 2 gange om ugen.
- 3.1.4 I alle minkhaller skal der til opsamling af næringsstoffer i den urin, der afsættes uden for gødningsrenderne, altid være rigeligt, tilgængeligt halm ovenpå redekasserne (halm ad libitum). Udover trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.
- 3.1.5 Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Gødningsrende Bredde	Antal årsdyr	DE
Mink, 1 årstæve, bure, proteinindhold 31 % af OE i uge 30-47, gødningsrender over 32 cm, halm ad libitum, daglig tømning.	1	26 cm	902	31,10
Mink, 1 årstæve, bure, proteinindhold 31 % af OE i uge 30-47, gødningsrender 32 cm, halm ad libitum, daglig tømning.	1	30 cm	697	24,03
Mink, 1 årstæve, bure, proteinindhold 31 % af OE i uge 30-47, gødningsrender 32 cm, halm ad libitum, daglig tømning.	1	21 cm	216	7,45
Mink, 1 årstæve, bure, proteinindhold 31 % af OE i uge 30-47, gødningsrender 32 cm, halm ad libitum, daglig tømning.	2	21 cm	50	1,72
Mink, 1 årstæve, bure, proteinindhold 31 % af OE i uge 30-47, gødningsrender 36 cm, halm ad libitum, daglig tømning.	3	36 cm	135	4,66
Voksne årsheste, 300-500 kg	5		5	1,72
Voksne årsheste, 500-700 kg	5		1	0,43
Chinchillaer	4		194	2,43
Dyreenheder i alt				73,54

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det skal bemærkes, at alle eksisterende staldafsnit indgår i projektet og dermed i den nedenstående vurdering. Kommunen vurderer dermed, at der samlet set, for både de eksisterende og nye staldafsnit, ikke er behov for at stille vilkår om yderligere BAT- tiltag vedr. staldindretning frem til næste revurdering. I vurderingen er indgået hensyn til de eksisterende staldes alder og staldsystemer samt en afvejning af forholdet mellem miljøeffekt og omkostninger.

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved

anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Der findes endnu ingen vejledende emissionsgrænseværdi for mink og ej heller teknologiblade for staldsystemer til mink.

Natur- og Miljøklagenævnet har imidlertid den 12. september 2013 (J.nr.: NMK-131-00140) truffet afgørelse i en § 11 godkendelsessag til en minkfarm der fastlægger principper for beregning af BAT-niveau:

- 1,00 kg N per årstæve i nye minkhaller, svarende til følgende kombination af virkemidler: 36 cm brede gødningsrender, tømning af render to gange om ugen, halm ad libitum, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47.
- For årstæver i eksisterende minkhaller beregnes en konkret emissionsgrænseværdi ud fra gødningsrendernes faktiske bredde og følgende kombination af virkemidler: tømning af render to gange om ugen, halm ad libitum, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47. Beregningen i husdyrgodkendelse.dk skal som hidtil foretages med udgangspunkt i opsamlingsløsningen Mi07.

Som det ses af oversigten over de eksisterende samt de valgte staldd typer lever minkhallerne op til kravet om BAT.

3.2 Fodring

Vilkår:

3.2.1 Der skal anvendes foder med et proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47. Ansøger skal dokumentere procentsatsen med en produktionsplan fra foderleverandøren, hvoraf den planlagte mængde protein i procent af den omsættelige energi fremgår.

Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet. Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne.

Ifølge BREF-dokumentet (2003) er det - med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse - BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/ disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det, at visse fodertilsætninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase. BREF-dokumentet forholder sig imidlertid ikke til minkproduktion og de specielle forudsætninger der gælder for denne produktionstype, men til svine- og fjerkræproduktion. Anbefalingerne i BREF-dokumentet kan derfor ikke overføres direkte til minkproduktion.

Vilkåret vedrørende proteinindholdet fastholder forudsætningen for denne BAT-vurdering vedrørende fodring.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT vedr. fodring.

4 Gødningstyper og -håndtering

4.1 Husdyrgødning

Vilkår:

4.1.1 Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles.

4.1.2 Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges.

Den producerede husdyrgødning på ejendommen er minkgylle. Der produceres i alt på ejendommen 820 tons gylle.

Regnskab for husdyrgødning	DE
Minkgylle produceret på ejendommen	68,96
Dybstrøelse produceret på ejendommen	2,15
I alt (til udspreddning på ejede og forpagtede arealer)	71,11

I de følgende afsnit redegøres nærmere for de enkelte gødningstyper og deres håndtering:

Der er stillet vilkår vedr. pumpning af gylle for at undgå spild og dermed risiko for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

Der er stillet vilkår om, at kommunens regulativ for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. Hensigten er på samme måde at minimere risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

I følge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning 820 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene samt direkte nedbør til beholderne. Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 2683 m³, hvilket svarer til 39,2 måneders opbevaring.

Opbevaringsanlæg	Beholder nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning
Gyllebeholder	10		830	Flydelag
Gyllebeholder	11		1053	Flydelag
Gyllebeholder	12		800	Flydelag
I alt				

Placeringen af gyllebeholderne på ejendommen fremgår af oversigtstegningen i bilag 1.

Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderen skal tømmes jævnlige af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at foretage en behandling af husdyrgødning på bedriften under visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Redehalm og dybstrøelsen opbevares på møddingsplads med fast bund og afløb til gylletank. Møddingspladsens placering fremkort af oversigttegningen i bilag 2.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT på området.

4.2 Fosforindhold i husdyrgødningen

Ved udbringning af minkgødning svarende til harmonikravet for kvælstof vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne overstige afgrøderne behov, som ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker gødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af gødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgangning i biogasanlæg.

På nuværende tidspunkt findes der ikke tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge BAT emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra minkbesætninger.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Kommunen vurderer, at projektet lever op til BAT-kravet hvad angår fosforindholdet i husdyrgødningen.

5 Gener fra husdyrbrugets anlæg

5.1 Lugt

Vilkår:

5.1.1 Minkproduktionen må ikke give anledning til lugtgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området. Der skal føres logbog med angivelse af tidspunkter og metoder til rensning i, under og omkring burene.

Miljøstyrelsens ansøgningsystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Geneafstanden minimum (m)	Aktuelle afstande (m)
Byzone	175	2.522
Samlet bebyggelse	133	512
Enkelt bolig	80	512

Lugtogeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Da der er flere lugtkilder (flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, der tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner. Det betyder, at afstanden til områdetyperne er beregnet ud fra et teoretisk lugtcentrum. Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt og samlet bebyggelse er sammenfaldende og ses på kortet nedenfor.

Afstanden til nærmeste enkeltbolig og samlet bebyggelse

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletanke, forventer kommunen kun lugtbidrag fra ejendommens gylletanke ved omrøring og udkørsel samt ved transport af gylle til opbevaring på anden ejendom.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg. Der vil være en emission af lugt fra stald. Lugtgenerne fra stald kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr.

Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengøring og staldhygiejne.

5.2 Fluer og skadedyr

Vilkår:

5.2.1 Der skal udarbejdes en driftsjournal som dokumenterer at Statens skadedyrslaboratoriums retningslinier for fluebekæmpelse overholdes. Journalen skal indeholde notater om hvornår og hvordan, der er foretaget fluebekæmpelse samt kvitteringer for indkøbte bekæmpelsesmidler. Journalen skal føres løbende.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.).

Forebyggelse af flueplage kræver først af alt en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. Derudover kan der sættes ind med bekæmpelse på særlige steder eller i særlige situationer. Ansøger har oplyst, at han generelt følger miljøstyrelsens "Retningslinier for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr".

Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse samt kommunens anvisninger. Lopper ved mink bekæmpes med dimilin, bio, pulvex og lign. midler.

Der spredes kalk under burene. Desuden anvendes smøremiddel (pt. Alficron) på stolper til bekæmpelse af voksne fluer. Af hensyn til resistens skiftes der mellem de forskellige midler. Bekæmpelse foretages i henhold til Statens Skadedyrslaboratoriums "Retningslinier for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme. Der er ikke fast aftale med firma vedr. bekæmpelse af rotter. Kommunens anvisninger følges.

Døde dyr opbevares i en fryser i maskinhuset inden afhentning af DAKA. Pelsning foregår hos 3. mand (Anders Jensen, Kongerslev) og der afhentes derfor et begrænset antal døde dyr fra ejendommen. Placering af fryser til døde dyr fremgår af situationsplanen (bilag 2). Døde dyr afhentes af DAKA jf. regler om afhentning af dyr i bekendtgørelse nr. 439.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

5.3 Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner

De væsentligste stationære støjkluder fra husdyrbruget er ventilationsanlæg, gyllepumper, foderanlæg samt den daglige brug af traktor og transportere til og fra ejendommen. Der må endvidere påregnes støj fra dyrene, når de flyttes til og fra ejendommen og mellem staldafsnittene. Hovedparten af de stationære støjkluder er placeret inde i bygningerne.

Da der er mere end 300 m til nærmeste nabo, vurderer kommunen, at Miljøministeriets vejledende støjgrænser i alle tilfælde er overholdt. Det giver derfor ingen mening, at stille nærmere vilkår om støjgrænser.

I forbindelse med transportere til og fra markerne samt ved markarbejde kan der opstå støvgener i lokalområdet.

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støj- og støvgener samt belysningen på ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter.

5.4 Transport

I miljøgodkendelsen skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for de omboende. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Hovedparten af transportere til og fra ejendommen med foderstoffer og gylletransportere sker i dagtimerne. Udbringning af husdyrgødning kan ske aften og nat i forårsperioden.

Transport af halm sker primært i høstperioden og vil evt. også finde sted aften og nat.

Kommunen vurderer, at kørsel til og fra ejendommen ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. Antallet af transportere fremgår af bilag 1.

6 Bedriftens påvirkninger af natur og miljø

6.1 Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningsystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven er det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 30 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 2336,13 kg N/år i nudrift og 2327,62 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således et fald i fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 9,51 kg N/år.

I nærheden af husdyrbruget er der ingen Natura 2000 områder (kategori 1-natur), eller naturområder, omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (kategori 2-natur), men der er flere mindre overdrev, heder og moser beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven, (kategori 3-natur).

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i 1 udvalgte naturpunkt (se nedenstående kort) er beregnet til -1,7 kg N/ha per år.

Kommunen vurderer, at udvidelsen:

- Vil have en neutral effekt på naturen i Natura 2000 områder (kategori 1-natur)
- Ikke vil påvirke naturarealer beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 2-natur) eller heder, moser, overdrev og skove (kategori 3-natur).
- Vil have en neutral effekt på yngle-/rasteområder for arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV
- Vil have en neutral effekt på beskyttet natur, der støder op til ejendommens udbringningsarealer

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 1 (rød prik).

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i bilag 3.

6.2 Udbringningsarealer

Til bedriften hører 63,70 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. Arealerne er ifølge ansøger fratrukket eventuelle randzoner. De ejede og forpagtede arealerne modtager gylle op til 1,4 DE/ha.

De mulige konsekvenser for de berørte følsomme områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit.

Al gylle udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan, og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er desuden BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere er det BAT at undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Kommunens vurdering af BAT ift. udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen skriver i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning. De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen konkluderer, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Kommunen finder derfor, at det ansøgte lever op til kravene til BAT vedr. udbringning af husdyrgødning.

6.3 Fjord og hav

Vilkår:

- 6.3.1 På bedriften må der ikke anvendes et sædskifte, der har et højere udvaskningsindeks end 98 svarende til et S4 sædskifte, jf.
- 6.3.2 Der skal på ejendommen udbringningsarealer etableres 25 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav, der placeres i markerne i nitratfølsomt område, må erstattes af "grønne marker".

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra husdyrgodkendelsesloven, ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak. Den detaljerede vurdering ses i bilag 4.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning herom. Skagerrak omfatter flere habitatområder.

Husdyrtrykket i det aktuelle opland har været stigende i perioden 2007 til 2014.

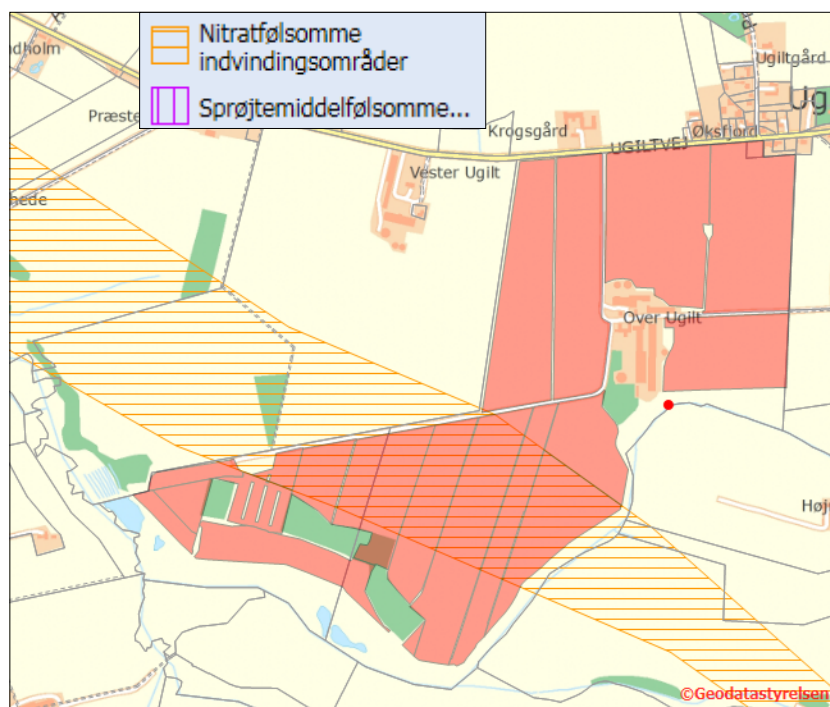
Det er kommunens vurdering, at projektet kan gennemføres når nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlbrug. De stillede vilkår medfører, at den beregnede udvaskning vil blive 62,6 kg N/ha/år. Udvasningen fra et planteavlbrug i samme område er beregnet til at være 62,7 kg N/ha/år.

Krav og vurderinger ud fra Vandplanernes mål og rammer

Det fremgår af "Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak" at miljømålet for området er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

På baggrund af habitatvurderingen, er det kommunens vurdering, at projektet ikke medfører en øget påvirkning af området.

6.4 Grundvand

Udbringningsarealerne og deres overlap med nitratfølsomt indvindingsområde

Ca. 16,46 ha af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Der er ikke udarbejdet indsatsplan for beskyttelse af grundvandet for området.

Husdyrgodkendelsesloven stiller krav om, at udvaskningen fra udbringningsarealer i sådanne områder ikke må øges fra nudrift til ansøgt produktion, hvis den i efter-situationen er over 50 mg nitrat/liter. Kravet er overholdt ved at ansøger har valgt virkemidler, der afspejles i de ovenstående vilkår.

Med vilkårene stillet under afsnit 6.3 viser beregningerne i Miljøstyrelsens ansøgningssystem, at der ikke sker nogen merudvaskning fra nudrift til ansøgt produktion, og lovens krav er opfyldt.

7 Egenkontrol, management og alternative løsninger

7.1 Management og egenkontrol

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for management og egenkontrol. Ansøgers egen redegørelse er gengivet i *kursiv*.

Farmen er omfattet af branchekodekset, hvor god management er beskrevet. Desuden er farmen med i sundhedsrådgivningsaftalen med mindst 4 årlige dyrlægebesøg. Besøgene er fordelt hensigtsmæssigt hen over året så alle forhold og problemer i minkens produktionsperiode bliver berørt.

Første besøg skal ligge i perioden 1. december til 24. februar. Anden og tredje besøg skal ligge i perioden 1. april til 1. august med et besøg på hver side af fravæning. Fjerde besøg skal ligge i perioden 1. september til 31. oktober.

Alle fire besøg indeholder en klinisk gennemgang af den aktuelle sundhedstilstand i alle afsnit af farmen. En gennemgang af førte optegnelser siden sidste besøg, det vil sige dødsfalds-, medicin- og sygdomsregistrering. På besøgene skal mulige fejl i fodring, smittebeskyttelse, husning, klima og produktion vurderes.

- Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov.*
- Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge mindst 4 gange om året og ellers efter behov.*
- Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.*
- Der føres medicinjournal.*
- Gyllebeholderen bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant. ELLER Gyllebeholderen bliver kontrolleret hvert 5. år, da den ligger nærmere end 100 meter på et åbent vandløb/ sø større end 100 m²*
- Der er lavet beredskabsplan således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt.*
- Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.*

Den nævnte beredskabsplan for bedriften, beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v.. Beredskabsplanen var vedhæftet ansøgningen.

I forbindelse med ansøgningen er der derudover indsendt en række oplysninger om de øvrige produktionsforhold på ejendommen, herunder oplysninger om ventilationsforhold, spildevandsforhold, forbrug af råvarer, energi og vand, transport til og fra ejendommen, affaldshåndtering samt støjkluder på ejendommen. Den samlede redegørelse ses i bilag 1.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Det vurderes at ansøgning i forhold til management og egenkontrol lever op til kravet om BAT

Kommunen har vurderet beredskabsplanen og finder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

Der er i ansøgningen redegjort for hvordan det ansøgte med hensyn til ventilationsforhold og forbrug af energi og vand lever op til kravet om BAT. Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår, og at det ansøgte på de to områder lever op til kravet om BAT.

7.2 Alternative løsninger

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for alternativer og 0-alternativer i forhold til det ansøgte. Ansøgers redegørelse er gengivet i kursiv.

Alternativet til det ansøgte projekt vil være etablering af en minkproduktion på en anden ejendom. Da der er tale om produktion i eksisterende bygninger, vil en sådan disponering dog aldrig være økonomisk optimal, og det er således kun en hypotetisk overvejelse.

Med udvidelsen en harmonisk bedrift med begrænset transport af levende dyr imellem ansøgers ejendomme. Ejendommen placeret optimalt i forhold til naboer og vil derfor medføre en meget begrænset påvirkning af omgivelserne.

0-alternativet vil medføre, at ejendommens produktion stagnerer. Det er et absolut must at husdyrholdet på ejendommen kan udvides for at kunne udbygge gode produktionsresultater. Med udvidelsen lever produktionen op til de skærpede krav til BAT og 30 % ammoniakreduktion. Der investeres således i ny teknologi til at reducere belastningen fra farmen. Samtidigt lever farmen om til de skærpede krav til udbringning af husdyrgødning, herunder fosfor -og nitratklasser. Disse miljøforbedringer vil udeblive hvis ikke udvidelsen gennemføres. 0-alternativet vil være almindeligt lønarbejde.

8 Bilag

Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

Energi- og ressourceforbrug	Ansøgningsnr. 80.138 og 80.217	Dato 12.08.2015
Oplysninger om ejendommen Over Ugilt, Ugiltvej 591		

A. Spildevand				
Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Sanitært spildevand (drift)	-	-	-	-
Vaskeplads – foder	30	30	Gylletank	Gylletank
Tagvand fra minkhaller mm	4.630 l	4.630 l	Diffus	Diffus
Bemærkninger:				

B. Forbrug af råvarer, energi og vand			
Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (tanktype, bygning, indretning)
Diesellole til traktorer m.v.	2.000	2.000	Se bilag 2, 1.200 l
Fyringsolie	-	-	-
Benzin	30 l	35 l	Maskinhus
Smøreolie	10 l	10 l	Maskinhus
Halm til dyrene m.m.	100 rundballer	130 Rundballer	Se bilag 2
Minkfoder	360 ton	480 ton	Fodersilo (bilag 2)
Elforbrug til lys, opvarmning m.v.	35.000 kwh	35.000 kwh	
Drikkevand og vaskevand (drift)	1.500 m ³	2.000 m ³	
Savsmuld	2 paller	2 paller	25-kg's sække.
Bemærkninger:			

C. Transport til og fra ejendommen						
	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Levende dyr	-	-	-	-	-	-
Døde dyr, fedt og kroppe	9.000	12.000	8.000	8.000	2	2
Indkøbt foder	360 ton	480 ton	15	15	Ca. 270	Ca. 270
Gylle	615	820	25 t	25t	25	33
Dybstrøelse	500 t	640 ton	15 t	15 t	34	43
Diesellole	2.000L	2.000L	1.200L	1.200L	2	2
Andet						

Bemærkninger:

Der er stort set ikke transport af levende dyr. Produktionen køres med eget tillæg af avlsdyr samt indkøb af avlsdyr i begrænset omfang. Såfremt der skal saneres for plasmacytose, bliver der dog behov for indkøb af levende dyr.

Døde dyr/kroppe afhentes ifm. pelsning i november/december samt april. I april hentes én minicontainer. I perioden fra 15. november til ca. 10. december hentes 1 minicontainer hver 2. eller hver 3. dag.

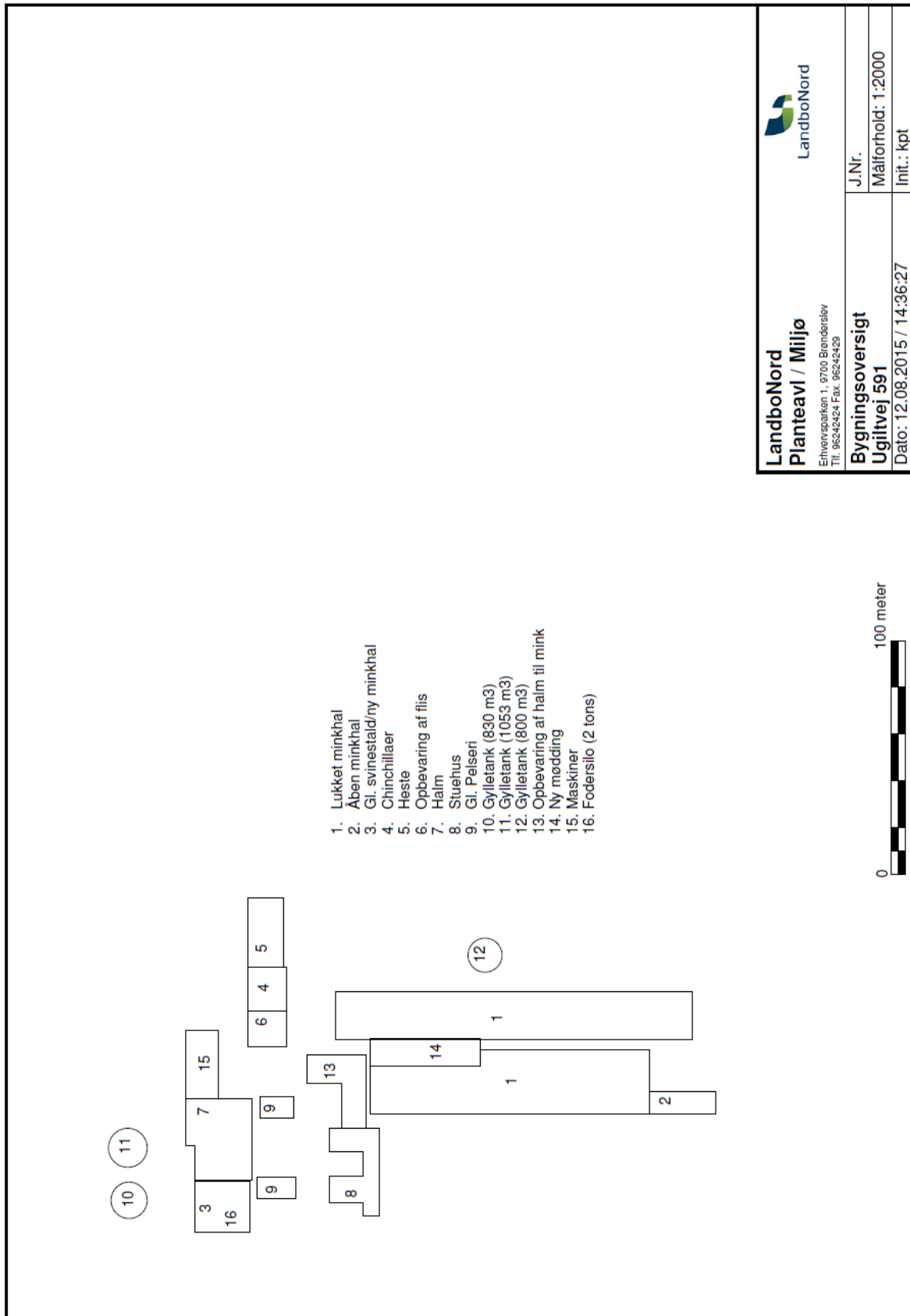
Foder leveres i vækstsæsonen fra sidst i april til midt i november dagligt. I den resterende del af året leveres foderet 3 gange om ugen. Mængden pr. gang afhænger af behov/sæson.

D. Affald		
	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	Se bilag 2	Kommunal ordning
Døde dyr Fryser	Fryser imellem pelsning	DAKA (november/december samt april)
Fedtholdigt materiale fra pelseri	-	-
Landbrugsplast	Se bilag 2	Kommunal ordning
Klinisk risikoaffald	I køleskab/kanyleboks	Kommunal ordning
Spildolie	Maskinhal	Kommunal ordning/værksted
Oliefiltre	Maskinehal	Kommunal ordning/værksted
Dæk	Maskinhal	Kommunal ordning/værksted
Jern/metal herunder bure/tråd	Ingen	Produkthandler
Kemikalier	Se bilag 2	Kommunal ordning
Bemærkninger:		

E. Støjkloder			
Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Fodervogn	2 x dagligt	Nej	I minkaller
Gyllepumper	2 gange ugentlig	Nedgravet	
Daglig brug af traktor	Få timer dagligt	Inden for dagtimer	
Bemærkninger:			
Nov. til først i maj fodres 1 gang om dagen i ca. 3 timer			
Maj til nov. fodres 2 gange om dagen i ca. 2*3 timer			

Bilag 2. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre

Bilag 3. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet, om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁵. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁶.

Endvidere har kommunen vurderet, om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt⁷. Herved har kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁸.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

Beskyttet natur (naturbeskyttelses-, husdyrgodkendelsesloven og habitatdirektivet)

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m² og for moser, også hvis de ligger i tilknytning til søer eller vandløb.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper. Inden for de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) kan der således maksimalt tillades en total ammoniakbelastning på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Samme lov fastsætter også beskyttelsen mod ammoniak på udvalgte naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om højmoser, lobeliesøer og heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha (kategori 2-natur), der er beskyttet mod en total ammoniakbelastning på mere end 1 kg N/ha per år, fra et givent husdyrbrug⁹.

⁵Jf. §23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁶Jf. §29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁷ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁸Jf. §19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁹ Jf. Bilag 3, A, Nr. 2 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

¹⁰ Jf. Bilag 3, A, Nr. 3 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Beskyttelsesniveauet på øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (kategori 3-natur) beror på en konkret vurdering af, om der er tale om et naturområde af særlig regional eller lokal interesse¹⁰.

Denne vurdering beror først og fremmest på en vurdering af områdets naturkvalitet på en skala fra I – V (høj, god, moderat, ringe og dårlig). Naturkvaliteten vurderes dels efter områdets struktur, dvs. vegetations sammensætning, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Desuden vurderes kvaliteten i forhold til diversiteten og artssammensætning på arealet, samt arternes følsomhed overfor ammoniak. Registrerede plantearter kategoriseres i denne sammenhæng som hhv. særligt værdifulde, positive, typiske, problematiske eller øvrige på baggrund af en artsliste udarbejdet af DMU. Endelig vurderes arealets værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr og som yngle- og rasteområde for arter beskyttede efter habitatdirektivet (Bilag IV-arter).

Herudover inddrages en række øvrige forhold i vurderingen af krav til den maksimale ammoniakbelastning. Det gælder områdets:

- Status i kommuneplanen, herunder om det er omfattet af en udpegning som værdifuldt naturområde, økologisk forbindelse, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø
- Status i forhold til fredninger, handleplaner for naturpleje eller anden planlagt naturindsats

Endelig inddrages hensynet til områdets ammoniakfølsomhed i forhold til den ammoniaktilførsel arealet modtager fra andre kilder. Det vil dels sige den generelle baggrundsbelastning i området, men også tilførslen fra konkrete lokale kilder, såsom husdyrbruget nuværende produktion, samt udbringning af gødning på nærliggende arealer.

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lagre er beregnet til 2336,13 kg N/år i nudrift og 2327,62 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således et fald i fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 9,51 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Natura 2000 (Kategori 1- natur)

Screening

Nærmeste Natura 2000 område er Tislum Møllebæk (EF-habitatområde 215), der ligger omkring 8 km nordvest for driftsbygningerne.

Udbringningsarealerne er hovedsagligt placeret i tilknytning til ejendommen, og alle ligger mere end 7 km. fra Natura 2000- områder.

Da driften af husdyrbruget ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i

området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områder.

Kategori 2- natur

I nærheden af ejendommen er der ikke registreret kategori 2-natur nærmest område ligger mere end 1,5 km nordvest for ejendommen.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Kategori 3- natur

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere overdrev, heder, moser, enge og vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. 1). Det er kommunens vurdering, at der ikke ligger ammoniakfølsom skov nær husdyrbruget.

For kategori 3-natur gælder, at kommunen ikke kan fastsætte krav om en samlet, maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha/år. For naturområder, hvor merdepositionen er beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen at det ikke er nødvendigt at foretage en vurdering af den berørte natur. For naturområder, hvor merdepositionen er beregnet til mere end 1,0 kg N/ha/år, kan kommunen efter en konkret vurdering af naturområdet, tillade en højere deposition.

Naturpunkt 1:

Et overdrev på ca. 0,8 ha, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Arealet ligger i område udpeget som værdifuldt naturområde i Kommuneplan 2013. Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10 - 20 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 13 kg N/ha per år. Tålegrænsen for naturtypen kan være overskredet allerede ved den generelle baggrundsbelastning.

Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne falder. Ved udvidelsen fraføres 1,7 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I).

Kommunen vurderer samlet, at ammoniakbelastningen fra stald og lager har en neutral effekt for de berørte arealer (naturpunkt 1) (Tabel I).

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Screening

Hjørring Kommune har ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget eller udbringningsarealerne, men følgende arter omfattet af bilag IV kan have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden.

Odder *Lutra lutra* og flere arter af Flagermus findes udbredte i det meste af kommunen. Arterne vurderes dog ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgfrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita*, Stor vandsalamander *Triturus cristatus* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af kommunen. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste registrerede forekomst af kvælstoffølsomme bilag IV - arter ligger mere end 700 m fra husdyrbruget. Det er derfor ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Hjørring Kommune vurderer påvirkningen af naturområder, der skyldes udbringning af husdyrgødning på nærliggende marker, ifølge Miljøstyrelsens vejledning. Herunder anvendes i givet fald de mulige vilkår, som Miljøstyrelsen peger på. Miljøstyrelsens vejledning bygger i øvrigt på bilag 10 rapporten "BUFFERZONER" omkring særlig sårbar natur som beskyttelse mod lokalt nedfald af luftbåret kvælstof fra danske landbrugsejendomme".

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område er Tislum Møllebæk (EF-habitatområde nr. 215), der ligger omkring 7,8 km nordvest for udbringningsarealerne. Der vil derfor ikke være en målbar ammoniakbelastning fra udbringningsarealerne i kanten af habitatområdet. Se i øvrigt vurdering af kvælstofbelastning fra stald og lager under afsnittet 'Natura 2000'.

Øvrig beskyttet natur

Udbringningsarealerne støder flere steder op til ammoniakfølsomme naturområder (Fig. 2). Disse områder kan indeholde yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, så som Spidssnudet frø, Løgfrø, Strandtudse, Stor vandsalamander, Markfirben, Odder og arter af Flagermus.

Ved udbringning af husdyrgødning vil merbelastningen med ammoniak på nærliggende naturområder ikke kunne overstige 1 kg N/ha per år – uanset typen af husdyrgødning før og efter og uanset dyretryk før og efter. Det er derfor kommunens vurdering, at udbringning af

husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer, ikke vil kunne medføre en tilstandsændring af de nærliggende § 3 beskyttede områder og dermed heller ikke beskadige yngle-/rasteområder for bilag IV-arter.

Øvrige bemærkninger

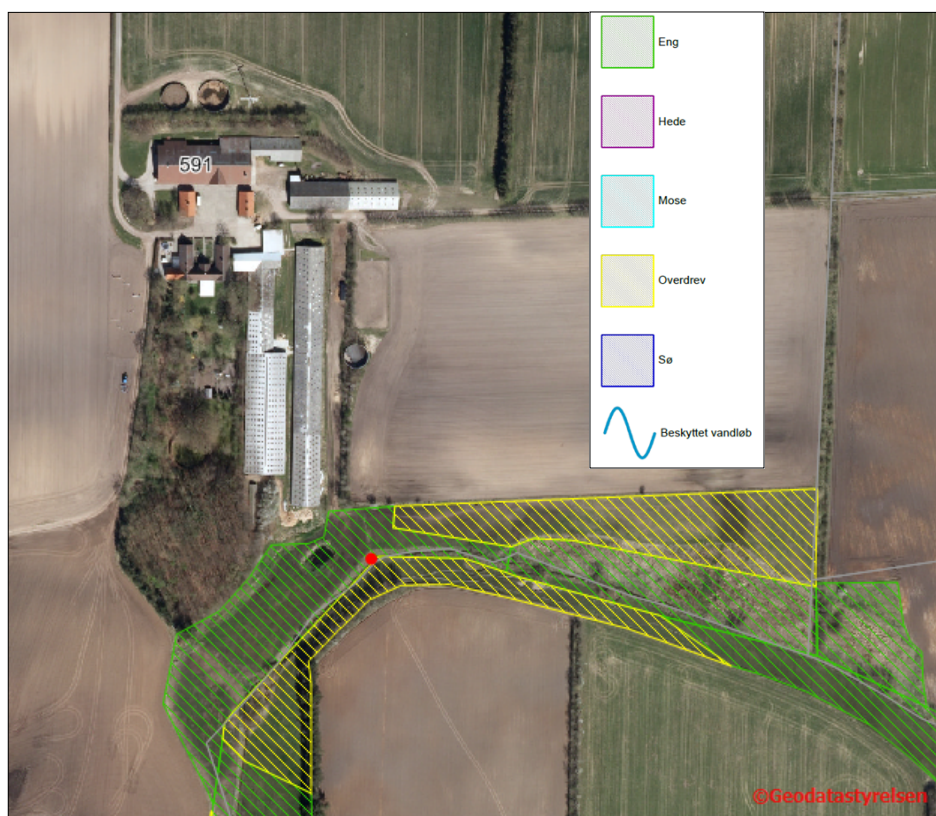
Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, beregning af ammoniakbelastning i husdyrgodkendelse.dk samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Tabel I: Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter:

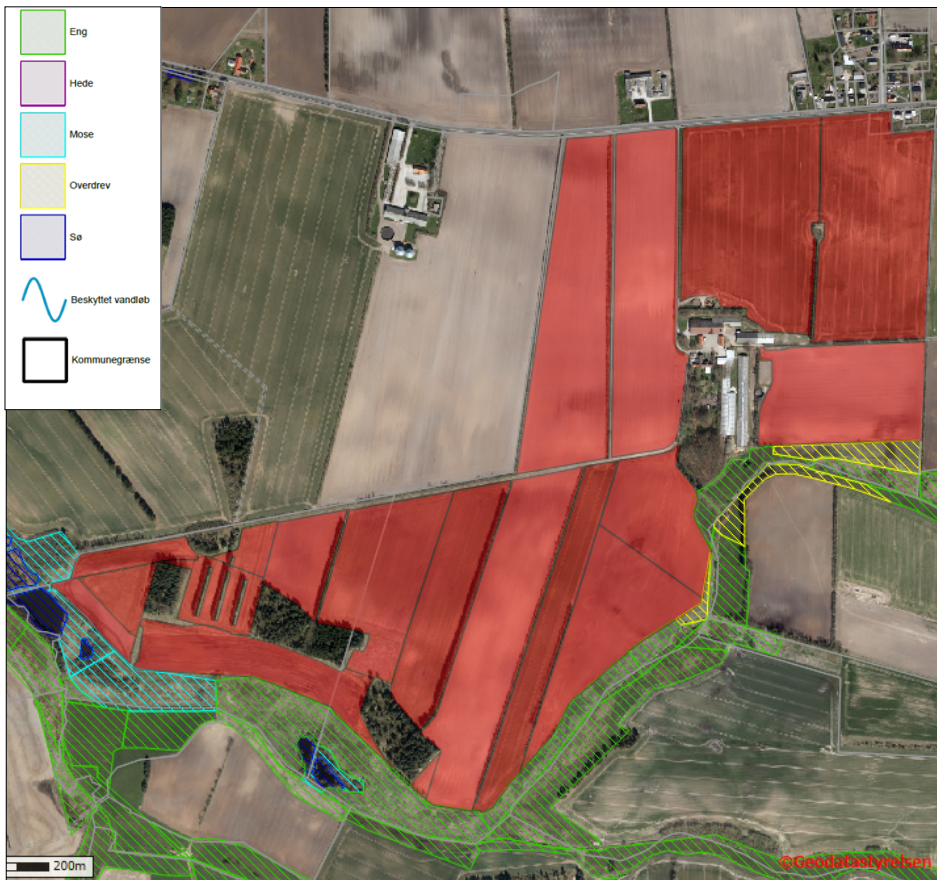
Naturpunkt	2
Naturtype	Overdrev
Natur-kategori	3
Vurderingsmetode*	C
Baggrundsbelastning (2014) – (kg N/ha per år)	13,0
Merdeposition fra stald og lager – (kg N/ha per år)	-1,7
Tilladt merdeposition – (kg N/ha per år)	-
Tilladt totalbelastning – (kg N/ha per år)	1,0
Afstand fra stald og lager til naturpunkt^ – (m)	45
Planstatus	Værdifuldt Naturområde

*Vurderingen er foretaget ud fra metode C) naturvurdering kontor (på basis af luftfotos, topografi, tidligere besigtigelser, planstatus mv.).

^Afstand fra stald og lager er opgivet som kortest afstand fra nærmeste stald til naturpunktet.

Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 1 (rød prik).

Figur 2. Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturtyper

Bilag 4. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Hjørring Kommune har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de to sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren og Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har derfor valgt at foretage en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning. I vejledningen har ministeriet opstillet to afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning. Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

- 1) Påvirkning fra projektet i sig selv.
Kvælstof/fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1 %, hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.
- 2) Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

Kvælstof

Skagerrak er kategoriseret som "sårbart vandområde", men ikke som "meget sårbare vandområder". Oplandet, der antages at påvirke vandområdet Skagerrak og Skagens Gren, kaldes i Miljøstyrelsens opgørelse over dyretryk for "Skagerrak/Vesterhav". Vandområdet kan efter kommunens vurdering ikke betegnes som et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret område. Det er derfor 5 % - grænsen, der er gældende for projektet.

Oplandet har et samlet areal på 127.236 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 2.599 tons N/år. Hvis denne mængde

opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Skagerrak 1.040 tons N/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal merudvaskningen¹¹ fra et ansøgt projekt udgøre 69,80 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 7.755 ha i et område med reduktionsprocent 25, og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Fosfor

Ifølge Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 53,6 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal udvaskningen fra et ansøgt projekt udgøre ca. 2.680 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 33.500 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrage med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Miljøstyrelsen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Skagerrak/Vesterhav" i perioden fra 2007 til 2014 er sket en stigning i det samlede antal DE fra 77.263 til 78.309.

Det er kommunens vurdering, at projektet kan gennemføres når nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlbrug.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet udvaskningen fra projektets arealer til at blive 62,6 kg N/ha/år – med de vilkår Hjørring Kommune har stillet vedr. dyreenheder pr. ha, sædskifte og efterafgrøder. Udvasningen fra et planteavlbrug i samme område er beregnet i til at være 62,7 kg N/ha/år.

Krav og vurderinger ud fra Vandplanernes mål og rammer

Det ansøgte projekt udleder til Skagerrak, der er en delmængde af "Nordlige Kattegat og Skagerrak". Det fremgår af "Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak" at miljømålet for området er "god tilstand", og at dette mål ikke er opfyldt. Kommunen må derfor, som udgangspunkt, ikke give tilladelse til en øget påvirkning af området før "det er godtgjort, at miljømålet uanset tilladelsen kan nås ved hjælp af andre tiltag."

Det er i habitatvurderingen ovenfor godtgjort, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på det marine miljø i Skagerrak som følge af udledning af kvælstof og fosfor. Afskæringskriteriet for projektets påvirkning i sig selv hviler på den præmis, at en mertilførsel på op til 1 % i oplandet i sig selv ikke vil kunne føre til en målbar miljømæssig effekt¹². Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke øger påvirkningen af området.

¹¹ Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.

Bilag 5. Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter

Uddrag af Miljøstyrelsens notat om Standardsædskifter og referencesædskifter af 08.02.2012

Kriterier for svine og plantesædskifter		Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	Erter	Udvaskningsindex	Max. areal med efterafgrøder
S1	Ref. lerjord < 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	96	20
S2	Ref. lerjord > 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	93	20
S3	Ref. sandjord < 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	100	40
S4	Ref. sandjord > 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	98	40
S5	Frøsædskifte < 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	89	30
S6	Frøsædskifte > 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	86	30
S7	Roesædskifte < 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	90	40
S8	Roesædskifte > 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	88	40
S9	Frø+roesædsk. < 0,8 DE/ha		I alt > 15 % i alt + min. 5 % frøgræs			0-10 %	89	40
S10	Frø+roesædsk. > 0,8 DE/ha					0-10 %	88	40
S11	Kartoffelsædsk. < 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	97	40
S12	Kartoffelsædsk. > 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	96	40
S13	100 % vintersæd	< 17½%					102	0
S14		17½-22½%					100	0
S15		22½-27½%					99	0
S16		> 27½%					97	0

¹²Jf. Kammeradvokatens notat af 25.06.2010 til Miljøstyrelsen.